

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V resnici na delo!

(Z Notranjskega.)

I.

Slovenec tvoja zemlja je zdrava!

Mesec dnij in več je uže minolo, kar je „Slovenski Narod“ razglasil G—jev klic: „Na delo“. G. G— je z njim izprožil sila, sila važno stvar za nas Slovence; zastavil je naravnost odločno vprašanje, ali hočemo životariti, ali hočemo častno živeti, ali nam je biti ali ne biti!

Zatorej je pa tudi našel po vsej domovini, pri vsacem pravem rodoljubu, kateri kolikaj čuti ter spoznava, da se ne smemo in ne smemo še v prihodnje tolažiti s praznimi frazami, varati s puhlim fatalizmom, zadosten priznanjevalen odmev: vse narodno časopisje je pohvalno o njem omenjalo. No, ali se je pa s tem kaj storilo za smoter? Ali se je reč tako reševala, kakor je klic nameraval? ali je kdo z idealnega obzorja prestopil k pozitivnim nasvetom? ali je kdo iskal poti za pripraven zistem, s katerim bi prišli do potrebnega, reelnega in skupnega programa? Žal! da ne, kar pošteni klic tako zasluži.

„Slovenski Narod“ sicer dosledno razmotrava izproženo vprašanje, ali to skoraj le od jedne strani in iz jednega spretnega peresa, risajočega škodljivost kapitalizma, potrebo denarnih zavodov itd.

Ali pri nas ganiti se moramo iz vseh stranij in vseh stanov, kajti pomoči in reforme nam je potreba povsodi in povsodi! Denarni zavodi niso jedino sredstvo, da se izpodrežejo korenine občno pretečej socialnej mizeriji, zaradi česar „revno ljudstvo“ niso sposobno za višje čute in misli, da revno ljudstvo ne more

postati političen faktor“, kar naš napredek pri tolicem navduševanju in istinitem nesebičnem delovanju sploh ovira.

Rojaci, nam je treba najprej umnega, odločnega in praktičnega skupnega programa, ki veže brezpogojno nas vse brez razločka na stan in kraj po principu: vsi za jednega in jeden za vse! Posameznih dežel, krajev, stanov in oseb težnje harmonirati morajo vedno strogo s celoto!

Ta program povej in zapoveduj v politiki in pri narodnem gospodarstvu v širjem in ožjem pomenu.

In kdo naj prične, kje naj se začne in kako naše delo?

Inicijativo mora poprijeti naše naravno središče, naša Ljubljana. To je naravno, ob sebi umevno! In iz tega izvira moralna dolžnost in nekakšno povelje najprej za zavedne domoljube v Ljubljani.

Naravna dolžnost torej in ob sebi umevni poklic patrijota združi takoj nekaj mož iz vseh stanov, da prične delo, da rekó navdušeno prvo besedo. In sposobnih mož v to, da skličejo ter vodijo predposvetovanje, se vendar ne manjka v naši metropoli?! Se vé, da je treba volje, požrtvovalnosti in resničnega truda!

Živ materijal v anketo zbrati, nij tako težko, kajti mi imamo uže v vseh stanovih kolikor toliko zavednih in strokovnjaško izobraženih mož; dalje, mi smo pri svojih razmerah vsi v istini delajoči tako navezani drug na drugega, da se skoraj po lici poznamo, ali vsaj pa večinoma po duhu in po moči: mi vemo za duhovnika, ki mu je res pri srci telesna in duševna blagost naroda; mi poznamo učitelja, višjega in nižjega, kateri se z vso ljubeznijo peča, kako bi se poprej in laglje naš

ljud naobrazil; znani so nam advokatje, notarji, uradniki, državni, deželni in zasobni, uradniki pri bankah in zavarovalnicah, ki so pripravljene delati in žrtvovati svoje moči v narodno blagostanje; ta kraj ima trgovca, ki ume, na kakšen način bi obdržal in privabil denar v deželo, tam je na glasu obrtnik, kateri svoje zmožnosti nesebično napenja, da obče povzdigne domači obrt; koliko imamo velic in malih kmetovalcev resnično vnetih za povzdigo in napredek kmetijstva, živino-, sadje-, vinoreje itd. itd.

Te in takšne naše rodoljube, ki so na glasu in se res brigajo in trudijo za naš napredek in blagost narodovo, skličí nemudoma provizorični odbor v predposvetovanje iz vseh stanov in vseh slovenskih pokrajin. Se vé, da je treba v ta ožji zbor pozvati le toliko členov, kolikor se zdi z ozirom na krajevne razmere in razne stanove potrebno, da se ne prizadevajo preveliki troški in da se organizira redno, složno in osigurno od stopinje do stopinje!

V naslednjih člankih hočemo napisati nekaj zasobnih mislij o nekaterih točkah našega programa in delovanja sploh. Od srca nas bode veselilo, ako probude večje zanimanje za g. G—jev klic „na delo“, da v istini pričnemo delo!

Iz kranjskega deželnega zbora.

VII. seja 13. oktobra 1881.

(Dalje.)

Poslanec Svetec pobija predlog, ki meri na to, da bi se razširil pouk nemškega jezika v naših šolah in se v prvi vrsti opira na priznano pedagogično načelo, da v ljudske šole naj g. G—jev klic „na delo“, da v istini pričnemo delo!

Listek.

Kontra-poslano.

Gospod urednik! Sklicevaje se na §. 19. tiskovnega zakona, na katerega se je bil oprl prijatelj Spectabilis v svojem „Poslanem“ na prvi strani št. 228. „Slovenskega Naroda“ od dné 7. oktobra letos, Vas prosim, da blagovolite sprejeti sledeče vrste v cenjeni svoj list.

„Jednake pravice vsem“, se je uže govorilo, tiskalo in bralo tolikrat, da bi skoraj utegnulo jedenkrat uresničiti se, in zato Vas prosim, da mojemu „Poslanemu“ privošite (toda brez č, ker je brez voska) jednako g. Spectabilisu častni prostor na prvi strani lista, ter me ne potisnete na zadnjo stran. Obljubim Vam zato, da je to moje poslano prvo in zadnje o tej zadevi, ter da Vam ne bodem jemal dražega prostora nadalje.

Midva s Spectabilisom se menda ne bo-

deva ravsala in kavsala, kakor „Slovenija“ in pa „literarno društvo“ blagega spomina, nego opravila bodeva stvar brzo, kakor so jo opravili svoje dni slovenski „Petelini“, ki so se kavsali na zadnji strani Vašega lista. Vsak „Petelin“ oglasil se je jedenkrat, in končan je bil domači „Petelinji boj“ ali kakor mu Nemci pravijo „hahnenkampf“. In tako je tudi prav. Kam pa bi prišli, če bi se vsaka štrana pletla tako na dolgo kakor gori omenjena.

Naš Spectabilis, znan pod raznimi imeni, pod katerimi se je uže skrival v spisih svojih, poslal Vam je „dopolnjevaajoče in popravljajoče vrste“, a to je najčudnejša prikazen, kakor se pri bojih take vrste ne nahaja, izreči moram, da skoraj vse je istina, kar on pravi, a kar sem jaz povedal, bilo je tudi vse istinito, brez pičice domišljije. Kako je to mogoče? Prav lahko. Jaz sem popisal faktum, ki se je godil v dolenjem gradu, pri „fajfici“, to je v gostilni našega rojaka Janeza Kregarja, vulgo

„fajfica“ ali pa tudi „Krtča“, ki vse pokefa“, ali po zagrebško „kod ugarske korune“. Tam smo bili glavno bitko, s prijateljem K., a prej praznovali smo drugod (to je v gorenjem gradu) dohod prijatelja X. iz Ljubljane. Tam pri Janezu smo „pili glavno pitko“, a ne iz litrov, nego butelje smo pili, to se pravi vino, ki je v buteljah, pravi pravcati „Riesling“ in „Vöslauer“, pa še dosti smo jih izpili, ker pili smo vsak svoje, Spectabilis, prijatelj K. in pa jaz, samo pomagali smo jeden družemu. Spectabilis ima sicer jako dober spomin, kakor razvidim iz podrobnosti, katere navaja, no on je zamolčal jeden faktum, bodi si „bona ali mala fide“ kajti vse ono, kar je on popisal, godilo se je v gorenjem gradu, tik moje štacune. Tudi tam smo bili veseli, a nevarnosti nij bilo take, da bi vino komu stopilo v glavo ali pa „v noge“, ko ono nedeljo, ko smo jo mahali od „Krone“ po dolgej ulici vkreber proti domu s prijateljem K. iz Zagreba, a prav dobro še vem,

tuje jezike je čas in kraj v srednji šoli in narodna stranka kranjskega deželnega zastopa je bila zmirom za to, da se učenci v naših srednjih šolah popolnem naučijo nemškega in slovenskega jezika. Tuj jezik v ljudski šoli se nahaja le tam, kjer se zatira narodnost. Vrh tega je pouk nemščine v ljudski šoli pri nas prazno delo, ker se vendar noben otrok ne nauči nemški. To skušnja uči. Še nekdanj, ko je bila v šoli skoro sama nemščina, nij bilo nič bolje, k večjemu je kak slovenski kmet naučil se svoje ime podpisati z nemškimi črkami. Nemščina je pri nas le zato potrebna, ker srednje šole niso prav uravnane in ker uradi nečejo uradovati slovenski. Pa na srednje šole prestopi komaj 10% šolskih otrok, torej se 90% brez potrebe nemški uči in ti v par letih vse pozabijo. Koliko za življenje potrebnega bi se bili za to lahko naučili. Deželni šolski svet je učiteljem ukazal učenje nemščine na vseh večrazrednih šolah, akoravno so razni krajni šolski sveti protestirali zoper to. To je nasilstvo, kateremu naj bi se ustavila vlada. Za značajnost učiteljev bodo te nagrade imele slabe nasledke, ker se bodo nekateri polakomnil teh Judeževih grošev in vabil otroke ali stariše za pouk nemščine. Učitelji uže zdaj komaj zmagujejo svoj nalog, nemščina se bode torej poučevala le na škodo predpisanih predmetov. Nasvetovani trošek torej nij nikakor opravičen, dežela ima sto in sto družih potreb.

Poslanec dr. Schaffer ugovarja, da kdo namerja ponemčevati slovenske ljudske šole in se naposled potegne za „velezaslužnega“ nadzornika Pirkerja.

Poslanec dr. Zarnik mora takoj s početka boriti se za svobodo govora, ker mu hrup nemških poslancev prekine besede. Govornik opomina večino, da v kranjskem deželnem zboru manjina zastopa ves slovenski narod, večina pa je zavisna le od Taaffejeve milosti. Glede nasvetovanih nagrad za pouk nemščine pravi, da imajo jedino tedenco pri nas polagoma germanizirati. To je stara pesen, pa narodni poslanci jo morajo vedno ponavljati, ker se narod mora protiviti takim nameram. To je res, da nas s 500 gld. ne bodo germanizirali, ali treba je upreti se začetku. Principis obsta! Ponemčuje se pri nas ljudska šola gradatim uže od 1870. leta. S prva o nemščini nij bilo niti govora, akopram so bili odločni germanizatorji kakor Giskra in Hasner na krmilu. Potem se je začelo počasi, najprej privatno učiti nemški. Oglasil se je

kak učitelj, kak kmetisk purgermajster, ki je vaščanom hotel privoščiti nemškutarstvo; naredila se je prošnja in nemščino upeljala v štirirazredne šole kot — privaten predmet; nij bilo dolgo, pa je bila obligatna, potem je prodrla v tri- dve- in jednorazrednice. Na Štajarskem se je drugače ravnalo. Tam stanuje toliko Slovencev kakor na Kranjskem in nemški jezik je uže upeljan v vse ljudske šole kot predmet, pa sila se prikupi inšpektorju učitelj, kateremu nemščina rabi učnim jezikom. Precej prve dni začno tam z nemščino, katere je sploh več nego slovenščine.

Učitelje postavljajo Nemce, ki ne znajo besedice slovenske. Protestiranje nič ne pomaga. Na Koroškem je slovenski jezik popolnem izključen iz ljudskih šol. Še brati se otroci ne naučijo slovenski, tako da se niti krščanskega nauka ne morejo učiti iz katekizma. S časom bi bila tudi pri nas taka. Zdanja večina bi vsako leto več zahtevala za nemški nauk in nazadnje za vsacega učitelja remuneracijo. Da bi Slovenci ne mogli več zahajati na nemška vseučilišča, če se slovenščini da, kolikor jej gre v naših ljudskih šolah, to je prazen izgovor; na nemške univerzite pridejo z vseh krajev sveta ljudje, ki ne znajo nemški, pa vendar dobro izhajajo.

Naposled dr. Zarnik konstatira, da je vse resnično, kar se je govorilo o deželnem inšpektorju, in pristavlja, da je bil g. Pirker je denkrat prav iskren Slovenec, jeden prvih udov ljubljanske čitalnice; ta mož je svoje dni na realki vodil borbo zoper nemškutarstvo profesorje, potem je pa svoj plašč zasukal, da je „naprej prišel“. Kako se more človek tako spreobrniti, to bodo nekateri gospodje óne stranke vedeli bolj na tanko povedati! To pa je gotovo, da so odpadniki zmerom najhujši sovražniki tega, kar so prej ljubili. Taka je tudi pri tem g. inšpektorju. Vlada naj varuje pri nas zakon po Taaffejevih besedah, da se Slovani ne smejo pritiskati na steno.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. oktobra.

Kadar pa se prikazujejo na nebu čudne prikazni, takrat vselej sklepajo ljudje, da se ima kaj imenitnega zgoditi, in če umrje kar na nagloma velik državnik, sklepajo se tudi mora, da se bodo godili prevrati, kajti to so poslanci osode. Tako sklepajo lehkoverni ljudje — in avstrijski nemško-nacionalci. Ko so se jele prikazavati na nebu repatice, prešinil je

res provincijalen nemšk list poroški duh in oznanjal je svetu, da se mora nekaj posebnega zgoditi in kaj? **Taaffejevo ministerstvo** mora pasti. To njegovo prorokovanje pa se nij uresničilo. Zgodilo se je sicer nekaj sprememb v kabinetu, a predsednik je ostal. Upi in želje nemško-nacionalcev se niso uresničile. Čakali so novih prikaznij. Prišel je 10. dan oktobra. Naglo je vzela smrt avstrijskega ministra za vnanje zadeve, barona Haymerla. Zopet so sklepali proroški nemški listi na velike predstoječe dogodjaje — kake? Taaffejevo ministerstvo mora pasti! Dva dni uže se razglašajo po nemških listih vesti, da je Taaffe dal ostavko. Zaveselil se je Izrael. A kratko je bilo njegovo veselje, kajti „N. fr. Pr.“, ist list, ki je oznanil pred dvema dnevoma novico o padu ministerstva svetu, mora uže tretji dan pisati, da nij pravega uzroka, ki bi omajal stališče Taaffejevo. Tako razglašajo nemški listi novice, da jih drugi dan zopet dementirajo.

Nemški listi, to je žurnali ustavovérne stranke si še vedno na vso moč prizadevajo dokazati, da bode naslednik baronu Haymerlu moral biti vzeti iz njihove srede, da bode Avstrijo zvezal z Nemčijo, mi bi dejali Avstrijo vrgel v žrelo nemškemu molohu. Ljubeznjiva ta gospoda se vé da si ne more kaj, da bi o tej priliki uže tolikrat prav najivno izrečene bojazni pred panslavizmom zopet ne poslala v svet. Ti žurnalisti hoté po vsej sili, da se Avstrija popolnem uda komandi Nemčije, zahtevajo, da mora Avstrija v zvezi z Nemčijo „nenasitno, vedno agresivno velesilo slavizma, ki objema Avstro-Ogersko v orjaškem krogu od Granice do Antivara“, držati v ograji. „D. Ztg.“ pa piše: „Mi Nemci smo z Magjari in Poljaki jedne misli, da se podunavsko cesarstvo ne sme spuščati z „genjalnim Ignacijem“ v nobeno razpravljanje, čigar veliko slovensko državno umetnost stari Čehi s tim veseljem in mladi slavnega naroda z najivno odkritosrčnostjo pozdravljajo.“ Često smo uže poudarjali in dokazali, da nij boljih Avstrijev kakor smo Slovani, a tlačeni in zatirani nečemo biti. Mi nečemo, da bi nas le tako rabili, kakor bogat tržec s sužnjimi: Na ladiji jih ima zvezane, nič se mu ne smilijo, njihove prošnje po svobodi, njegovo uho je gluho za vse to. Kadar se pa približa viharja sila sredi morja, nevarnost preti, valovi hoté potopiti ladijo, — bogat tržec se boji za svoje življenje. Takrat zapove, naj se sužnjim odvežejo verige in naj pomagajo veslati, opomina jih, naj uporabe vse svoje moči, da pritisnejo ladijo h kraju, obetajoč jim svobodo, če dobro izvrše to delo. Z vso močjo so se uprli sužnji, rešili so ladijo in tržca. Ko pa stopijo na suho, takoj ukaže, da se zopet vržejo sužnji v verige. Kaj se briga on za obljube. Tako se ne moremo dati rabiti — kot sužnji Nemcem. Sicer pa se nadejemo, da bode presvitla krona sprevidela, od kod sme pričakovati pravega prijateljstva, zgodovine čini kažejo, da od Nemčije ne. Torej zbrala si bode moža, ki ne bode Nemčiji v žrelo tiral Avstrije. Če dobi v roke

kako smo domov hodili, kajti pot bila je prilično dosta dolga in brez „rumtitam“ tudi nij bilo. Tako je bilo tedaj tisto slavno nedeljo popoldne in pa zvečer, ko smo pili butelje, kajti tako je zapisano črno na belem v mojem dnevniku in „littera scripta manet“. Drugi faktum, ki se je godil, kakor uže rečeno, čisto drugod in o družem času, sem radi obilosti gradiva zomenjenim zvezal skupaj v jedno celoto.

„Naši potovalci so zares čudni ljudje,“ pravi prijatelj Spectabilis. Gotovo pa vé iz lastne skušnje, koliko časa roma časih kako pismo, predno priroma do predalov „Sl. Naroda“, in to je gotovo tudi čudno! Potožil mi je baš te dni našega dnevnika glavni urednik sam o tem, in njemu je gotovo verjeti. Pisatelja teh vrstic pismo VIII. romalo je šestnajst dnij iz Ferrare, a pismo XV. tudi trinajst dnij iz Bologne pa do pod črte „Naroda“. Jeden teden pa je navadni termin. A da bi po tem takem iz Londona človek ne prišel prej

v Zagreb nego list v „Narod“? Da pisma prijatelja X. nijso hodila za njim kakor moja? Skoraj bi si upal oddati pismo, potem pa podati se na pot okolo zemlje in ko bi prišel nazaj, našel bi list ravno natisnen v zadnji številki. Saj se dandenes ne potrebuje več nego osemdeset dnij za pot okolo zemlje!*) Ali pa bi pisatelj zapisal kakor na trgovskih listih namestu dneva: datum poštnega koleka, to se pravi datum ostal bi prazen, se ve da bi to ne pomagalo, da ne pride pisatelj sam mnogo prej nego list, a listu bi se vendar ne poznala starost.

Rekel sem zgoraj, da je skoraj vse istina, kar je pisal prijatelj Spectabilis, to velja „in

*) Osemdeset dnij? Gospod, kdaj je bilo uže to! Tačas je bil Jules Verne še dokaj mlajši in mi ž njim vred. Dandenes se pride uže dosti hitreje. Vi bi se lahko vrnili o pravem času, da še sami — pregledate korekturo.

„Slov. Naroda“ prometni specijalist.

generalibus“. Ker je pa v „Poslanem“ neobhodno potreba, da se nasprotnik obere in otipa do obisti, moram koj reči, da „in specialibus“ se je zmotil prijatelj Spectabilis, in tu je zopet „littera scripta“ mojega dnevnika, ki pravi: da prijatelj X. (gospod H.) je prišel še le zadnji, tedaj za menoj, ko je bil izvršil inšpekcijon v vinogradu Okruglaškem, kajti pričakovali smo ga uže in corpore in uže dvomili o njegovem dohodu. To je jedna. Druga je, da maestro Nelusco v štacuni nij tolkel takta z nogama, miti, kadar se je „gugal na postelji prožnej“. A to vse so malenkosti, no glavna stvar je ta, ka prijatelj Spectabilis pravi: „Botelji namreč nijsmo nobenej vratu zlomili, ker smo ga pili iz litrov. Tako je resnica, to sem hotel povedati.“ Oho! prijatelj Spectabilis to je pa „lapsus calami“ in da nemam tehtnih prič, kako „figuro pa bi špilal“ jaz, ki sem trdil, kakor je bilo, namreč pri „fajfici“?! Bil bi kakor Tržičan, ki so ga vprašali: Kaj pa

poslove vnanje politike mož iz srede ustavo-
vercev, pripeljati bi mogel Avstrijo do kraja
propada, od koder bi jo tudi ves napor Slo-
vanov ne rešil. Videant consules, ne respub-
lica . . .!

Katastriranje **Bosne in Hercegovine**
se je pričelo. V izvršitev tega dela se bode
na leto potrošilo 600.000 gold., torej skoraj
deset odstotkov od 5 do 6 milijonov znašajo-
čih skupnih dohodkov. Napravile se bodo zem-
ljiščne knjige.

Vnanje države.

Kakor se iz **Londona** poroča, se tam
prav zadovoljni, če se vstanovi v Franciji ka-
binet Gambetta, ker upajo, da se bode pod nje-
govim ministerstvom ugodno rešilo egiptovsko
vprašanje in se sklenila angleško-francoska
kupčijska pogodba.

Egiptovsko vprašanje je še vedno na
dnevnom redu. Italija je baje v tej zadevi sta-
vila evropskim vlastim predlog, naj bi se to
vprašanje skupno rešilo, a da so kabineti po
svojih zastopnikih v Kajiri in Carigradu se
prepričali, da nij nobenega povoda, da bi se
uže zdaj skupno to vprašanje reševalo. To
vprašanje bi se spravilo stoprv potem na
dnevni red skupnega razpravljanja, če bi ka-
tera vlast hotela samostojno postopati Turčiji
nasproti in presijo izvrševati na egiptovsko
vlado.

Dopisi.

Z Gorenjskega 9. oktobra. [Izv. dop.]
(Doslednost, kje si?) Te dni smo brali
v časnikih, da je sl. deželni šolski svet učite-
lja g. M. Kustra, dozdej začasnega vodjo ljud-
ske šole v Kranji imenoval definitivnim. Nam
tu nij za osobo g. Kustra, kateri se navzlic
večkratnemu naporu in poskusu vendar nij
mogel dokopati do stopnje definitivnega vodje
še v ónih časih ne, ko je bilo temu možu na
rožicah postlano. Pa zakaj nij mogel doseči
definitivnosti? To vesta poleg družih najbolj
gg. Derbič in Pirker. Ne! — pravimo — za
osobo nam nij, ampak za stvar, kako se je
vršila. Sl. deželni šolski svet je še pred malo
leti — pred zdanjo sestavo deželnega zbora
in nekoliko časa menda tudi še potem — imel
navado in rabo, da je učitelja, ki je prosil za
definitivnost, imenoval definitivnim, ne da bi se
mu bila razpisala služba. Pred dvema ali tremi
leti — po vpeljavi in rabi „Vesteneckove“ po-
stave — pa je izdal parolo, da se mora vsa-
kemu učitelju služba prej razpisati, predno se
definitivno postavi. In tega se je do zdaj —
vsaj kolikor nam je znano — tudi dosledno
držal; ker prigodilo se je, da sta krajni in
okrajni šolski svet jednoglasno sklenila, dozda-
njega začasnega učitelja priporočati deželnemu
šolskemu svetu v definitivno imenovanje ne da

ste jeli denes? in on je odgovoril bahato:
Kljune, kljune! a na kamižoli se mu je držal
še ješprenj od ričeta. Nego jaz imam priče in
tudi Spectabilis se bode domislil, da je —
za molčal faktum, in da je bilo tako, kakor
sem rekel jaz, in zgrevano bode potrkal se na
prsi ter rekel: Peccavi, pater, a jaz mu uže
naprej dam odvezo od tega in družih grehov.
Za pokoro*) mu pa naložim, da mora poprijeti
zopet za pero ter pridno pisati, kakor je pisal
nekdaj. Reči mu moram, da meni in mojej
„ne toliko tehtnej ampak vsekako boljše pol-
lovici“ napravil je kakor v Zagrebu osobno,
tako tudi prej in pozneje pismeno v raznih
tujih deželah, kjer sva hodila mnogo kratko-
časnih zabavnih ur. Takisto se je godilo go-

*) Gospod urednik, pazite, da bode grešnik
redno opravljal to pokoro! Pis. — (Uže prav, uže!
Ce se pa prijatelj Spectabilis le ne bodo zmenili za
izveličanje svoje duše, kar podvojite jim pokoro —
brez pardona! Uredn.)

bi se mu bila služba razpisala. Ali sl. deželni
šolski svet je dosledno vsa dotična pisma na-
zaj poslal z ukazom, da se mora služba po-
stavno razpisati. Dokazov o tem nam ne manjka!
Zdaj pa se najedenkrat prigodi, da slavni deželni
šolski svet imenuje g. Kustra definitivnim vodjo,
ne da bi se mu bila služba razpisala poprej
in navzlic temu, da je krajni šolski
svet proti temu protestiral in da
polovica udov okrajnega šolskega
sveta za to nij vedela. Vprašamo: Kje
je tu-le doslednost? Zakaj se nij služba raz-
pisala in zakaj se nijso zastopniki občin in
cerkve pozvali k seji okrajnega šolskega sveta
in se tam povprašali za mnenje? Mi ne vemo
postavnega uzroka, ako nij tu kak poseben
privilegij? Ako se tako spoštuje postava? Ali
se ne pravi to one gg. učitelje, katerim se
službe razpisujejo v definitivno imenovanje,
po tem takem „massregeln“? Zakaj nij dotični
referent deželnega šolskega sveta tuči prošnje
Kustrove nazaj poslala, z ukazom, da se mesto
postavno razpiše? Ali referent, in to je gosp.
Pirker sam, ne vé, da pred postavo smo vsi
jedenaki? Potem naj še kdo stoka, od kodi da
je kranjsko učiteljstvo korumpirano! Od to di
je! Zakaj pa prej nij bilo tacega beganja in
preganjanja iz kota v kot? Pri korenini in ne
pri vrhu je treba začeti snažiti, ako hočemo
da se povrne značajnost in bratoljubje mej
naše učitelje! Ako bi se bilo moglo kaj ta-
cega pod národnimi možmi zgoditi, naši nem-
škutarji bi bili uže nebo in zemljo omajali.
Mi upamo in se trdno zanašamo, da bode sl.
deželna vlada — za nas imela odprta ušesa
ter storila potrebne korake proti onim svojim
organom, ki so postavo vedoma prezrli! Bomo
videli, kaj se bode zgodilo!

Domače stvari.

— (O cesarskeji obitelji.) Tržaški
„Cittadino“ objavlja telegrafično vest, da bode
presvitli naš cesar s cesarico, cesarjevičino in
princesinjo Valerijo prihodnji mesec november
prebil v Nizzi, kamer baje pride tudi vlaški
kralj Umberto.

— (Vitez Vesteneck.) Ko je v vče-
rajšnej seji deželnega zbora vitez Vesteneck
stopil na oder kot poročevalec, so vsi narodni
poslanci zapustili dvorano. Vitez Vesteneck
je baje potem nekam opravičeval svojo oso-
bo in govoril o obeh deželnih jezikih — ali
tudi o „Sausprache“, ne vemo, ker se je nje-
gova beseda glasila prav pohlevno in tiho,
da je nij bilo slišati na galeriji.

tovo vsem čitateljem. Nij to prazen kompliment,
kajti pozna me vsak, da se nikomur rad ne
laskam, temveč kaj rad koga opraskam (se
ve da le s peresom). Naj slobodno prijatelj
Spectabilis temu mojemu „Contra“ da „Re“.
To pričakujem. Njegova „Poslana“ imajo jedno
dobro lastnost, katera se v izdelkih tega imena
sploh pogreša, to je, da imajo soli tedaj so
slana, a druga poslana so večinoma nepre-
bavljivo — neslana.

Treba bode torej zopet prijeti za pero.
Amice, ali se ti ne smili tista uboga „gospica“
ki je najedenkrat zapuščena od vseh svojih
„čestilcev“, kateri so se nekaj časa oglašali
od vseh vetrov?

Zdaj sem povedal Spectabilisu, kar mu
gre. Nadejem se, da teh mojih vrstic ne vržete
v koš, gospod urednik, temveč, da jim odlo-
čite zaproseni prostor. Uže naprej se Vam za-
hvaljuje z odličnim štovanjem Vaš

Ahasverus Nr. 2.

— (Proklete grablje — pfui!) V
včerajšnej seji deželnega zbora je poslanec
Gutmannsthal poročal o prošnji sadjerejskega
društva v Vipavi in v imenu finančnega od-
seka predlagal, da se ne usliši. Poslanec dr.
Vošnjak nasvetuje z ozirom na veliko ko-
rist društva 100 gl. podpore iz deželnega
fonda. Poslanci Lavrenčič, Pakiž in Sve-
tec podpirajo ta predlog, Deschmann pa
nasprotuje. Dr. Vošnjak Deschmannu do-
kaže, da so njegovi ugovori prazni in jalovi,
da izvirajo le iz strastnega njegovega sovra-
štva do vsacega narodnega podjetja! Končno sve-
tuje Deschmannu, naj vsako jutro prebere svoje
„proklete grablje“, ki so ga uže tolikokrat uda-
rile čez žnablje. Dr. Schrey vsklíkne: „pfui!“
Dr. Vošnjak protestira proti takej omikanega
človeka ne dostojnej neotesanosti, dr. Zar-
nik pa pravi: „Ta pfui! velja gotovo „pro-
kletim grabljam“, tedaj naj se g. Deschmann
zanj zahvali!“

— (Upravna reforma.) Kranjskega
deželnega zbora odsek za upravno reformo je
dovršil svoj nalog, a se nij mogel zjediniti zastran
odgovora na znana vladna vprašanja. Narodna
manjina, za katero bode poročal g. Svetec,
nasvetuje odpravo okrajnih glavarstev in na-
mestu njih okrajne komisarijate v vsacem sod-
nem okraji, njim na strani pa okrajne odbore.
Dokler je zdanja politična uprava, naj ostane
vse pri starem, zlasti pa naj se ne krati av-
tonomija občin. Odsekova večina pa bi rada
omejila delokrog in samoupravo občin ter jih
spravila v še večjo zavisnost od c. kr. okrajnih
glavarstev.

— (V deželni reklamacijski ko-
misijon) za uravnavanje zemljiškega davka
je deželni zbor včeraj izvolil gg.: Detela, dr.
Poklukar, vitez Savinšek in baron
Wurzbach, za namestnike pa gg. Lasnik,
baron Lichtenberg, Karl Luckmann in
inženir Stedry. Po volitvi je bila sprejeta
resolucija, katera izreka zahvalo kranjske de-
žele kranjskemu deželnemu in okrajnim cenil-
nim komisijonom in g. baronu Apfaltrernu
za uspešno, deželi velekoristno delovanje pri
uredbi zemljiškega davka.

— („Slovenskega Gospodarja“) slednja številka od 14. t. m. je bila zaplenjena
zaradi članka: „Čujte, kaj naši koroški bratje
venderle imajo!“ Izšel je drugi natis.

— (Prof. Fran Šuklje,) ki je še bo-
lehen prišel sem, je te dni zopet hujše zbolel.

— (Ljubljanska obrtna zadruga.)
Osnovni odbor, kateremu je bila izročena se-
stava združnih pravil, je za danes popoldne
ob 2. uri sklical občen zbor obrtnikov v Schrei-
nerjevo pivnico na sv. Petra cesti, da se bodo
pretresala nasvetovana pravila.

— (Stotnik Pakič †.) Predvčeranjim
je tukaj umrl gospod Fran Pakič, c. kr. stot-
nik deželnih brambovcv. Lehka mu zemljica.

— (Jednakopravnost v istrskem
deželnem zboru.) Predlog poslanca g. Strka
v istrskem deželnem zboru, naj bi se deželni
zakoni razglašali poleg italijanskega tudi v hr-
vatskem in slovenskem jezici, je italijanska ve-
čina zavrgla.

— (Vreme.) Včeraj popoldne je v
Ljubljani treskalo in grmelo, dež pa je lil, ka-
kor iz škafov. Krasna jesen!

— (Vino) se bode letos na Štajarskem
in Dolenjskem slabo obneslo. Vsled vednega
deževja bode kvaliteta le srednja, pa mabralo
se ga tudi ne bode toliko, kolikor so se ljudje
nadejali.

